

Frančišek Ksaverij (Francisco de Jassu y Javier, 1506-1552) je bil prvi jezuitski misijonar, ki pa je navdahnil mnoge druge, da so vstopili v Družbo Jezusovo in oznanjali evangelij daljnim narodom. Je tudi eden izmed sedmih prijateljev, ki so ustanovili jezuitski red. Preden pa je red dobil uradno potrditev, je on sam že odšel v Indijo.

Frančišek Ksaverij Rojen je bil v družinskem gradu v Navarri, v severni Španiji, kjer je tudi odrasel. Septembra 1525 je odšel v Pariz na univerzitetni študij. Stanoval je v kolegiju svete Barbara, kjer si je sobo delil z Petrom Fabrom (Pierre Favre) iz Savoje v Franciji. Štiri leta pozneje se jima je pridružil še starejši študent Iñigo Lopez de Loyola, nekdanji španski oficir, ki pa se je posvetil molitvi. Ignacij, kot se je prišlek imenoval v latinščini, je kmalu nagovoril Petra Fabra, da bi tudi on postal duhovnik in delal za odrešenje ljudi. Frančišek pa si je želel svetno kariero in ga ni nič mikalo postati duhovnik. Licenco je dokončal leta 1530 in pričel s poučevanjem Aristotela. Še naprej pa je stanoval s Petrom in Ignacijem. Leta 1533 je Peter odšel na obisk k svojim staršev, v tem času pa je Ignaciju uspelo tudi Frančiška navdušiti, da bi se dal na razpolago Božji milosti. S še štirimi drugimi študenti so prek pogovorov z Ignacijem postali prijatelji. Ignacij je bil njihov duhovni vodja in je vse v skupini navdušil za svoje načrte o odhodu v Sveto deželo. Frančišek in vsa skupina so 15. avgusta 1535 v kapeli Saint-Denis na Montmartru izrekli privatne zaobljube uboštva, čistosti in obljubo, da gredo v Sveto deželo oznanjat evangelij nevernikom.

Frančišek in Ignacij sta leta 1534 pričela študij teologije. Dve leti pozneje so Frančišek in ostali razen Ignacija, ki je odšel v Španijo, odpotovali proti Benetkam. Iz Benetk so izplule ladje, namenjene v Sveto deželo. Prijatelji so dva meseca preživeli ob čakanju ladje in služenju po bolnišnicah, nato pa so odšli v Rim, da bi od papeža dobili dovoljenje za romanje in bi tisti, ki še niso bili posvečeni, prejeli mašniško posvečenje. Frančišek, Ignacij in štirje drugi so bili v papeži privatni kapeli po njegovem delegatu posvečeni 24. junija 1537 leta. Zaradi vojne med Benečani in Turki pa so na ladjo vse leto zaman čakali. Zato so se prijatelji odločili, da naj gre Ignacij v Rim in jih ponudi papežu na razpolago, da jih on pošlje, kamor se mu zdi potrebno. Medtem so ostali odšli po univerzitetnih mestih in tam pridigali. Frančišek je skupaj z Nakolasom Bobadilla odšel v Bologna.

Aprila leta 1538 je Frančišek prišel v Rim in pričel s pridiganjem v francoski cerkvi sv. Alojzija. Sodeloval je tudi pri znamenitem razločevanju prvih tovarišev v postu leta 1539, kjer so se odločili, da ustanovijo novo redovno družbo. Preden pa je papež Pavel III njihov načrt uradno potrdil, je Ignacija prosil, naj na prošnjo portugalskega kralja Janeza III, dva njegova tovariša odideta v Indijo. Ignacij je izbral Simona Rodrigues in Nikolaja Bobadilla, vendar je ta zbolel in ni mogel oditi. Frančišek je bil edini, ki ni imel drugih obveznosti, zato je Ignacij, kljub temu da sta bila velika prijatelja in je odhod pomenil, da se ne bosta več videla, prosil njega. Frančišek in Nikolaj sta zapustila Rim 15. marca 1540 in konec junija prispela v Lisbono. Ker je ladjevje že odšlo, sta morala duhovnika čakati naslednjo pomlad. Posvetila sta se pridiganju in skrbi za zapornike. Kralj je bil tako prevzet nad njunim delo, da ju je prosil, naj eden ostane in prične s šolo. Izbran je bil Nikolaj, Frančišek pa je tako kot prvi jezuit

odpotoval v misijone. Ko se je vkrcal na ladjo Santiago, mu je kraljevi odposlanec izročil papeževo imenovanje za apostolskega nuncija, kar je pomenilo, da mu je bila izročena skrb nad vsemi portugalskimi duhovniki v Goa-i. Ladja je odplula 7. aprila 1541, na Frančiškov petintrideseti rojstni dan.

Pot do Goe je trajala 13 mesecev. V Mozambiku so čakali na ugoden veter. Takoj po prihodu pa je Frančišek začel s pridiganjem Portugalcem, obiskovanjem zapornikov in nego gobavcev. Skušal se je naučiti Tamilščino, vendar se je moral na prvi misijonski poti k Paravanom, kasti ribičev na jug Indije, sporazumevati po tolmačih. Bili so že kristjani, niso pa imeli duhovne oskrbe. Frančišek jih je poučeval, krščeval tiste, ki so bili pripravljene in pripravil nekaj katehistov, ki so ostali, ko je on odhajal naprej. Proti koncu leta 1544 je prispel do zahodne obale Indije v Travankori. V zadnjih dveh mesecih tega leta piše, da je krstil 10 tisoč ljudi. Nato se je obrnil na sever do Kokina in se od tam prepeljal v Malacca-o na Malajih. 14. februarja 1546 je prispel v Moluccas, obiskoval je krščanske vasi in krstil nad tisoč ljudi. Odpravil se je tudi na poizvedovalno pot na otoka Ternate in Moro, ki sta bila znana po lovcih na glave. Po vrniti v Malacca-o je uredil, da sta tja lahko odšla dva druga jezuita.

Ob vrnitvi v Mallacca-o je od japonskega plemiča z imenom Anjiro zvedel o Japonski. Ta se je zanimal za krščanstvo. Odkritje napredne kulture, ki še ni slišala za Kristusa je prevzelo Špančevo domišljijo. Preden pa je mogel karkoli ukreniti glede Japonske se je moral vrniti v Goa-o, zaradi predstojniških dolžnosti misijona in sprejema pravkar prispelih jezuitov. Na japonsko je z Ajirom in nekaj jezuiti lahko odšel šele Aprila 1549. Težko je bilo najti kapitana, ki bi se bil pripravljen podati v neznane vode. Zato je Frančišek najel pirate, da je potoval z njimi.

Odšli so 24. junija 1549 in 15. avgusta pristali v Kogašimi na jugu Japonske, v rojstnem kraju Anjira.

Na začetku je vse potekalo gladko. Lokalni princ je dovolil tujcem, da oznanjajo krščanstvo, sam pa ga ni želel sprejeti. Frančišek je spoznal, da lahko Japonsko spreobrne tako, da začne pri cesarju. Toda nihče mu ni povedal kako se pride do Cesarskega mesta Miyako. V enem letu v Kagošimi je le 100 ljudi sprejelo vero. Zato so jezuiti odpotovali v Hirado, pristanišče, ki so ga uporabljali Portugalci. Novih sto Japoncev je sprejelo vero, Frančišku pa je še vedno želel videti cesarja. Odpotoval je v drugo največje mesto Yamaguči. Pridigal je po ulicah, vendar ni imel nikakršnega uspeha. Zato je decembra leta 1550 mesto zapustil.

V mestu Sakai je končno našel princa, ki ga je bil pripravljen peljati v cesarsko mesto. Frančišek in brat Fernandez sta kot hišna služabnika odpotovala s princem, ter januarja 1551 kot prva katoliška misijonarja prispela v največje in najlepše azijsko mesto. Enajst dni sta si zaman prizadevala priti do cesarja. Vrnila sta se v Hirado. Odšla sta, vendar s spoznanjem, da ni na Japonskem ni najvplivnejši cesar, ampak knez v Jamagučiju. Frančišek je spremenil tudi pristop. Pred kneza se je odpravil ne kot ubog Evropejec, ampak kot ugleden in spoštovan mož, vreden kneževe pozornosti.

Jezuita sta najela konje in nosilnico, ter se oblekla v barvno svileno obleko. Ob prihodu v Jamaguči sta bila slovesno sprejeta pri knezu, ne da bi kdo posumil, da sta to ista človeka, ki so ju nekaj mesecev pred tem nagnali kot dva potepuha. Frančišek je kneza obdaroval z dragimi darili, urami, glasbenimi skrinjicami, lečami, kristali, oblekami in vinom, kot znamenjem prijateljstva. Vtis je naredil tudi s pismi portugalskega kralja Janeza III in papeža Pavla III. Knez je ugodil jezuitom in jim dovolil oznanjati krščansko vero v cesarstvu. Ljudem pa je dal svobodno izbiro, da lahko sprejmejo vero, če to želijo. Jezuitom je dal stanovanje na kraju, kamor je prihajalo veliko ljudi. V pol leta je že 500 ljudi sprejelo vero.

Frančišek je sklenil, da je čas, da gre naprej, zato je določil svojega naslednika na Japonskem in se septembra 1551 odpravil nazaj v Indijo. Na Japonsko je želel ponovno priti naslednje leto, vendar je ladjo zajel tajfun in jo odnesel daleč z njene poti. 17. decembra je tako pristal na otoku Sancian-u. Ob pogledu na bližnjo Kitajsko je začutil, da ga ta dežela kliče. Na Sancinu je dobil ladjo, ki je bila namenjena v Singapur, kamor je prispel konec istega meseca. Tam ga je že čakalo pismo Ignacija Lojolskega, v katerem je bil imenovan za predstojnika Indije in dežel onstran nje.

Nazaj v Indijo je prispel januarja 1552, kjer ga je čakalo vabilo, naj se vrne v Rim, da bi poročal o misijonskem delu. Odločil se je, da bo pred tem še obiskal Kitajsko. Aprila 1552 se je Frančišek iz Indije napotil proti Kitajski in prispel v Kantonski zaliv septembra. Pristal je na otoku Sancian-u, ki je bil tako skrivališče za tihotapce na kitajsko kot oporišče portugalskih trgovcev. Vendar ni noben od tihotapcev želel tvegati, da bi dva jezuita peljal na Kitajsko. Eden je sicer obljubil, a z denarjem pobegnil. 21. novembra je Frančišek dobil vročino in ni mogel več zapustiti koč na obali. Teden dni pozneje je padel v komo, se 1. decembra ponovno prebudil iz nje in se posvetil molitvi. V jutru 3. decembra je umrl in bil na otoku pokopan. Njegovi ostanki so bili pozneje prenešeni v Malacca-o in pozneje v Goa-o, kjer ima grob v cerkvi Dobrega Jezusa.

Za svetnika je bil razglašen skupaj z Ignacijem Lojolskim. Leta 1927 je bil imenovan za zavetnika misijonarjev.

[Vir](#)